

Presentació. Els menhirs del Baix Vallès

Durant dècades, l'arqueologia semblava que no existia a Mollet. En el volum 21 d'aquesta mateixa revista, en la presentació del monogràfic dedicat al patrimoni arqueològic del Baix Vallès, es pot llegir: "D'una banda, Mollet ha esdevingut una illa de desconeixement en un Vallès on les troballes arqueològiques hi sovintegen. I, de l'altra, la manca d'arqueòlegs en el CEM ha propiciat un buit de recerca." Si bé encara estem lluny de la normalitat arqueològica d'altres municipis veïns, cal destacar que, en aquests darrers cinc anys, s'ha produït un canvi de rumb important, sobretot a partir de la descoberta del menhir de Mollet, l'abril de 2009. Aquest fet ha marcat un abans i un després, atès que Mollet a inscrit amb força el seu nom en el món de l'arqueologia.

El menhir de Mollet ha esdevingut una de les troballes arqueològiques més importants dels darrers anys a Catalunya i s'ha convertit en una peça única de referència internacional. Però el Baix Vallès, abans de la descoberta del menhir de Mollet, ja atresorava un conjunt important de menhirs conservats i encara d'altres, avui desapareguts, dels quals en tenim notícia a partir de relats històrics o etnogràfics. Tot plegat, fa d'aquest territori un indret excepcional per la gran concentració de menhirs. Per aquest motiu, les XIII Jornades del CEM es van dedicar a l'estudi i la divulgació dels menhirs del Baix Vallès.

Les XIII Jornades del CEM van tenir lloc a Mollet del Vallès, l'11, 12 i 13 de juny de 2010 i van comptar amb la col·laboració del Museu Municipal de Montmeló i la Conselleria de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, i amb el suport de l'Institut Ramon Muntaner i el Museu Municipal Abelló.

Les Jornades es van estructurar en tres sessions. La primera va tenir lloc el divendres 11 de juny al vespre. Es va donar la benvinguda als participants, es van presentar les jornades i va tenir lloc la xerrada inaugural, que va versar sobre el megalitisme a Catalunya.

La segona, el dissabte 12 de juny al matí, va comptar amb el gruix de les ponències, que es van estructurar en quatre blocs: 1) El Baix Vallès durant la segona meitat del IV mil·lenni i el III mil·lenni, 2) Els menhirs del Baix Vallès abans de la descoberta del menhir de Mollet, 3) El menhir de Mollet, i 4) Taula rodona. L'impacte cultural dels menhirs: prehistòria, història i actualitat.

La tercera i darrera, va tenir lloc el diumenge 13 de juny, i va permetre contemplar in situ els principals menhirs baix vallesans, al llarg d'un recorregut per Santa Maria de Martorelles, Montmeló, Paret del Vallès, Palau-solità i Plegamans i Mollet del Vallès.

La monografia que teniu a mans recull, per escrit, d'una manera àmplia i alhora sintètica, bona part del saber que, ara per ara, es té dels menhirs baix vallesans.

Val a dir que la Jornades van coincidir amb l'arribada a Mollet del Vallès del menhir del mateix nom, després de la restauració i estudi al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, a Sant Cugat del Vallès. Per tant, va ser la presentació pública del menhir i la primera oportunitat per visitar-lo.

Jordi Bertran i Duarte
 Coordinador de les Jornades